



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Francisci Xaverii E Societate Iesv Indiarvm Apostoli Novarvm Epistolarvm Libri Septem

Francisco <de Javier>

Romæ, 1667

Ad Epistolas Novas S. Francisci Xaverii Indicvlvs Exegeticvs

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46129)

AD EPISTOLAS NOVAS
S. FRANCISCI XAVERII
INDICVLVS EXEGETIGVS

*Quo ad singulas, quoties visum est necessarium,
nonnulla declarantur utilia scitu Lectoribus.*

LIBER PRIMVS.

EPIST. I. D. Capit. Aspilcueta Obanum. Pag. I.

HVjus Epistolæ duo exempla accepi. Alterum à R. P. Sebastiano Isquierdo Assistente Hispaniæ, descriptum ex Archivio Collegij Complutensis, curâ R. P. Laurentij de Colomes ejus Collegij Rectoris, Kalend. Iulij Anni 1665: Alterum missum à R. P. Michaële de Arbizu Præposito Provinciæ Castellæ Societatis Iesv, ex cujus literis ad R. P. Martinum de Esparza Romam datis 6. Martij An. 1666. hæc apponenda hoc loco visa sunt: *Capitaneus Aspilcueta, cui S. Franciscus Xaverius inscripsit Epistolam, cujus exemplum cum hac mitto, dandam P. Pofino, vocabatur, Capitaneus Ioannes de Aspilcueta. Et est idem ipse quem Doctor Navarrus laudat in suo Manuali cap. xv. num. 18. Habebat ille tunc in Matrimonio Filiam Domini de Sotes, Sororem Nostri*

Proa-

Indiculus exegeticus.

Proavis & diversabatur in Aedibus nostræ Familia, Obani. Haftenus ille R. P.

Ad Calcem huius Epistolæ in neutro exemplari comparebat anni nota. Sed in fronte alterius à R. P. Michaële de Arbiziù missi, hæc leguntur: *Exemplum Epistolæ S. Francisci Xaverij scriptæ ad Capitaneum Aspilcuetam eius fratrem, diversantem Obani, qui locus tribus leucis Pampelona distat. Scripta autem est an. Chr. 1535.* Ita ibi. rectissimè. Non enim est dubium in Nostrâ Historiâ, Sanctum Ignatium, cui Lutetiâ in Hispaniam proficiscenti hæc Epistola tradita est ferenda, memorato anno 1535. istud iter suscepisse. Verum de Anni tempore cui potissimùm ista Sancti Patris profectio assignanda sit, controversia est inter antiquiores Rerum nostrarum Scriptores, & recentem accuratissimum Danielem Bartolum. Nam Ioannes Polancus in Historiâ Societatis Manuscriptâ, quæ asservatur in Nostro Archio Romano, disertè tradit: sub finem anni 1535. profectum esse Sanctum Patrem Lutetiâ in Hispaniam. at Ioannes Petrus Maffeius Vitæ Ignatij Lib. 2. cap. 1. discessisse illum inde Anno 1535. per autumnæ tempus, affirmat. Postremò Nicolaus Orlandinus Lib. 1. Hist. Soc. num. 99, *vergente ad exitum huius seculi anno quinto ac trigesimo*, relictiis Lutetiæ socijs S. Ignatium se in Hispaniam contulisse memorat. Hæc invicto argumento evidentissimè Bartolus refellit, lib. 2. de Vitâ S. Ignatij num. 23. demonstrans ex certâ fide Actorum Sancti Patris in Hispaniâ, fuisse illum Aspetiæ, propè natale Castrum Loyolæ, ante festum Ascensionis Christi illo anno 1535. celebratum; atque adeo decem diebus qui

Novarum Epist. S. Franc. Xaver.

Ascensionem & Pentecosten intersunt, decem legis Dei praecepta, unumquodque ipsorum uni diei assignando, ibi Auditoribus magno numero concurrentibus declarasse. Vnde manifestum est, multò ante autumnum ejus anni S. Ignatium discessisse. quando autem praevisè discesserit, docet nunc primùm hæc Epistola, procipto ad iter Ignatio à Xaverio data, scriptaque ab ipso, die, ut in eâ notatur, quintâ & vicesimâ mensis Martij, pridie, ut verisimile est, profectionis ejus. Atque hinc manasse arbitror famam quæ Polancum in fraudem induxerit. Audiverat is scilicet à Primis Patribus: Ignatium Lutetiâ Hispaniam versus in viam se dedisse sub finem anni. revera enim, more tunc in Galliâ recepto numerandi annos non à Nativitate, sed ab Incarnatione, & auspiciandi eos non à Ianuario, sed ab Aprili, aut festo Paschæ, Ignatius sub extremum spatium vergentis ad metam anni Parisios reliquit. Anni tamen non 1535. sed 1534. hunc enim annum Mense Martio alibi currentis anni 1535. adhuc numeratum Lutetiæ, certò constat ex veteri Codice, hodieque servato in Tabulario Academiae Parisiensis, in quo scriptum extat: Claudium Iajum ad Magistrum ritè fuisse promotum die Sabbati, sexto Martij Anni 1534. Annus Æræ communis 1534. inchoatus à Kal. Januarijs Cycli Solaris numerum habuit tertium, cui responderet litera Dominicæ index, D. Ea porrò litera cum in Calendario Romano diem Martij octavum insigniat, septimus vero ejusdem mensis dies literâ C. notetur & sextus literâ B. manifestum est illo anno 1534. sextum Martij diem Sabbati non fuisse. Id enim competit sequenti anno 1535. qui
Cyclum

Indiculus exegeticus.

Cyclum numeravit Solis 4. Dominicalem habuit literam C. quam cum immediatè præcedat B. diei sextæ Martij index, apparet illo anno Sabbatum in sextum Martij diem incurrisse. Itaque qui alibi numerabatur illo Martij Mense Annus Christi 1535, Parisijs 1534. computabatur. Definebat igitur Lutetia, more illic tunc recepto numerandi, annus 1534, cum inde discessit Ignatius. Polancus porrò, quòd Ignatium ivisse Parisijs in Hispaniam sciret eo planè anno quem plerisque in locis Christiani 1535. numerabant, idque comperisset ex Traditione domesticâ, contigisse sub finem anni, & credidit & persuasit Maffeo & Orlandino, discessum illum contigisse anno 1535. in exitum vergente. Atque ego dum perpetuam Xaverij consuetudinem reputo anni notam apponendi suis literis, facillè adducor ut credam, ideo illum hoc facere omisisse in hâc duntaxat Epistolâ, quòd sciret in Hispaniâ, quò scribebat, annum iam tum 1535. à Kal. Ianuarij numerari ceptum. unde cum nec Parisijs ubi tunc erat, aliam posset anni notam quam illic usitatam ponere, & si eam poneret, vereretur ne sua Epistola minus recens quam vellet Fratri videretur, facillè opinaturo datam illam Mense Martio superioris anni, abstinuisse indicatione anni, solâ diei expressione contentum. Hæc in hanc primam Epistolam admonitu non inutilia sunt visa, reddamus deinceps cæteras.

EPISTOLA II. Pag. 10.

S. Ignatio. Exscripta est à me ex Archetypo in Tabulario Dòmûs Romanæ servato.

T T 2

EPI.

Novarum Epist. S. Franc. Xaverij

EPISTOLA III. Eidem pag. 13. Descripta item ex Archio Romano.

EPISTOLA IV. Eidem pag. 26. Ex Archio Romano.

EPISTOLA V. Doctori Martino Navarro . pag. 30. Hujus exemplum accepi à R.P. Dominico Langa Assistente Hispaniæ .

EPISTOLA VI. Petro Codacio . pag. 33. Ex Archio Romano.

EPISTOLA VII. PP. Ignatio & Codurio . pag. 37. Hujus exemplum duplex ex Hispaniâ accepi . alterum communicavit mihi R.P. Sebastianus Isquierdo successor modò memorati R.P. Dominici Langa in Assistentiâ Hispaniæ. alterum misit R.P. Michaël de Arbizù Provincialis Castellæ .

EPISTOLA VIII. PP. Iajo & Lainez . pag. 49. Hujus Autographum principio mutilum asservatur in Collegio Mussipontano Soc. Iesu , unde gratiâ R.P. Nicolai Rogerij Prapositi Provinciæ Campaniæ Soc. Iesu , & R.P. Caroli Francisci de Haraucour ejusdem Collegij Rectoris , Apographum accepi .

EPISTOLA IX. Francisco Mansillæ . pag. 58. Descripta ex Aurographo servato in Tabulario Domus Professæ Goanæ Soc. Iesu operâ P. Alexandri Philippucci nunc Francisci Xaverij vocati . Idem monuit Ioannem Artiagam cujus in illa fit mentio , fuisse Sæcularem Laicum , professione Militem , qui S. Francisco Xaverio sponte ministrabat . nec obstat quod eum alicubi fratrem vocat . Sic enim & Epist. 2. Lib. 1. quendam D. Petrum Sæcularem hominem , fratrem carissimum appellat .

EPI-

Indiculus exegeticus.

EPISTOLA X. Eidem . pag.60. Ex Tabulario Goano . Fana sive Fanoë moneta est Indica æquivalens duobus Regalibus argenti . Orracha vini genus ex palma expressi. Parangates vel Patangatini erant quasi Decuriones , aut Magistri Vicorum , singuli singulis Holdeis , hoc est Mapalibus certo numero familiarum Pauperum in Tugurijs sparsim habitantium constantibus , Præfecti .

EPISTOLA XI. Eidem . pag.64. Ex Tabulario Goano .

EPISTOLA XII. Eidem . pag. 66. Ex Tabulario Goano . Iniquitribimus, nomen Regis Travancoris .

LIBER II.

EPISTOLA I. Catechistis è Soc. Iesu. pag. 72. Ex Archivio Goano .

EPISTOLA II. Animabus sal. æt. cupidis. pag.78. Hoc scriptum prout hic Latine è Lusitanico Sermone redditum legitur , concinnavit è varijs exemplaribus P. Xavierius Philippuccius . Solitus erat Sanctus Indiarum Apostolus , prout ipse aliquoties in his ipsis Epistolis testatur, ijs quos è face vitæ improbæ , salutari pœnitentiâ instinctos eduxerat , proponere formulam emendatè pieque vivendi , hanc ipsam , partim ore ac voce vivâ rudibus tradens , partim literis expressam . & in multa vulgatam exempla , quoquo versum spargens ; aut etiam in loco publico defigens unde facultas describendi esset , quod Gaspari Barzæo ut faciat suadet Epistola IV. Libri IV. post medium , ubi se hanc

Novarum Epist. S. Franc. Xaverij

formulam Christianè vivendi clarè testatur digessisse. Quid igitur in eâ concinnandâ (quod modò indicavi) Philippucius fecit? dicam. Multa & varia per Indiam fuerunt hujus Paraneseos exemplaria, alia alijs auctiora, quibusdam aut detractis, aut additis, pro conditione locorum in quibus vulgabatur, aut singularium personarum ad quarum præsentem accommodabantur usum. Ex his comparatis Philippucius unum hoc exemplum contexit; cui etiam inseruit versiculos affectum puri amoris in Deum informantes, quos nos ex Cantilenâ adhuc hodiè per Indias in usu ac hominum memoriâ vigente, rhythmicis numeris linguæ Lusitanicæ illic vulgaris à Sancto ipso Xaverio, ut fert traditio, compositâ, Latino, ut proximè potuimus, metro expressimus.

EPISTOLA III. Francisco Mansillæ Soc. Iesu. pag. 97. Ex Archivio Goano.

EPISTOLA IV. Eidem. pag. 101. Ex Archivio Goano.

EPISTOLA V. Eidem. pag. 104. Indidem.

EPISTOLA VI. Eidem. pag. 106. Indidem descripta. Franciscus Coëllius cujus in hâc, & alijs quibusdam, Epistola fit mentio, fuit Sacerdos sæcularis quo S. Franciscus Xaverius adiutore in multis per ea tempora & loca utebatur. Pulæ vocabulum illis locis sonat Satrapam aut Dynastam alicui Provinciæ jure propè regio imperitantem.

EPISTOLA VII. Eidem. pag. 107. Indidem. Toni five Tone hâc & sequentibus memoratæ Epistolis, naviculæ sunt, parvæ, remis actæ, crebri per illam oram usûs.

EPI-

Indiculus exegeticus .

EPISTOLA VIII. Eidem . pag. 110. Careæ hîc nominati sunt accolæ littoris per Oram Comorinensem piscatu victitantes .

EPISTOLA IX. Eidem . pag. 112. Indidem .

EPISTOLA X. Eidem . pag. 114. Indidem .

EPISTOLA XI. Eidem . pag. 117. Indidem .

EPISTOLA XII. Eidem . pag. 119. Indidem . Canacar hîc usurpatum nomen, in illis partibus designat Iudicem Majorem, Magistratum autoritatis illic magnæ.

EPISTOLA XIII. Eidem . pag. 123. Indidem .

EPISTOLA XIV. Eidem . pag. 126. Indidem .

LIBER III.

EPISTOLA I. P. Fr. Manfillæ Soc. Iesu . pag. 128. Indidem . Mudaliar nomen est in illis Partibus . significans quasi Prætorem aut Proconsulem , Regiæ autoritatis in aliquâ Provinciâ vices delegatas obeuntem .

EPISTOLA II. Eidem . pag. 131. Indidem . Adigares hîc memorati sunt Regij Governatores Provinciarum subjectarum Regi Travancoris .

EPISTOLA III. Eidem . pag. 137. Indidem .

EPISTOLA IV. Eidem . pag. 140. Indidem .

EPISTOLA V. Eidem . pag. 143. Indidem .

EPISTOLA VI. Eidem . pag. 149. Indidem .

EPISTOLA VII. Eidem . pag. 151. Indidem .

EPISTOLA VIII. Eidem . pag. 152. Indidem .

EPISTOLA IX. Cuidam è Soc. Iesu . pag. 156. Ex Archivio Goano nunc primùm integra prodit . fragmentum aut excerptum ejus breve dederat Tursellinus noster Ep. ix. lib. i.

Novarum Epist. S. Franc. Xaverij

EPISTOLA X. Ioanni III. Regi. pag. 162. Ex Archio Regio Vlyssiponensi .

EPISTOLA XI. Simoni Roderico Soc. Iesu. pag. 172. Ex Antiquo Exemplari apud PP. Soc. Vlyssiponenservato .

EPISTOLA XII. Francisco Manfillæ Soc. Iesu. pag. 179. Ex Archio Goano integra. particulam ejus Turfellinus edidit titulo Epistolæ VI. & III. Libri I.

EPISTOLA XIII. PP. Paulo, &c. pag. 189. Ex Antiquo Exemplari apud PP. Soc. in Lusitania servato .

L I B E R I V.

EPISTOLA I. Catechetica ad Moluccenses. pag. 194. Ex Archio Goano .

EPISTOLA II. Ioanni III. Regi. pag. 231. Ex Archio Regio Vlyssiponensi .

EPISTOLA III. PP. Soc. Iesu in Oram Travancoris, &c. pag. 246. Ex Archio Goano .

EPISTOLA IV. P. Gaspari Barzæo Armuziam eunti. pag. 260. Hanc nunc primum integram damus ex Archio Goano . non ignorantes editam alias hanc Parænesim, primum à Ioanne Petro Maffejo inter Epistolas Indicas, deinde ab Horatio Turfellino Cap. XII. Libri VI. de vita S. Francisci Xaverij. Sed quia neuter illorum plenum exemplar videtur habuisse, visum est necessarium totam ex originibus denuò interpretari: confidimusque qui comparaverit, iudicaturum; non frustra id factum .

EPISTOLA V. Simoni Roderico Soc. Iesu. pag. 304. Ex Autographo apud PP. Soc. Iesu in Lusitaniâ servato .

EPI.

Indiculus exegeticus .

EPISTOLA VI. Ioanni III. Regi . pag.307. Ex Ar-
chio Regio Vlyssiponensi .

EPISTOLA VII. Simoni Roderico Soc.Iesu . pag.314.
Transmissa Vlyssipone .

EPISTOLA VIII. P. Paulo Rectori Goano . pag.318.
Ex Archio Goano .

EPISTOLA IX. Ioanni III. Regi . pag.327. Ex Ar-
chio Regio Vlyssiponensi . Scripta dicitur die Corpo-
ris Christi . hoc est XII. Kal. Iulias . nam illo anno
1549. Cyclo Lunæ II. Cyclo Solis 18. Pascha fuit 21.
Aprilis , Ascensio 30. Maij , Pentecoste 9. Iunij , Do-
minica S.Trinitatis 16. Iunij , Festum Corporis Christi
20. Iunij . quare tam hæc quam duæ sequentes Epi-
stolæ eodem die scriptæ sunt .

EPISTOLA X. Eidem . pag.333.

EPISTOLA XI. PP. Paulo , Antonio Gomezio , &c.
pag.336. Ex Archio Goano .

L I B E R V.

EPISTOLA I. P. Ioanni Beiræ Soc. Iesu . pag.354.
Ex Archio Goano .

EPISTOLA II. PP. Paulo , & Antonio Gomezio Soc.
Iesu . pag.364. Ex Archio Goano . hujus aliquod ex-
cerptum posuit Tursellinus titulo Epist. I. Libri III. se-
mel hîc monendum , quod certò se comperisse scribit
ad me Goâ Philippucius noster 4. Novembris 1661.
multarum Epistolarum exilia & imperfectissima com-
pendia ad Tursellinum à quodam Goano Patre fuisse
missa .

EPISTOLA III. PP. Conimbricensibus Soc. Iesu . p. 373 .
Hujus

Novarum Epist. S. Franc. Xaverij

Hujus exemplar accepi à R.P. Ioanne de Brisacier, Romæ, cum is rediret è Lusitaniâ, quò fuerat à R.P.N. Gofvino Nichel Præposito Generali Societatis Iesu Visitator missus. Maximam ejus partem dudum ediderat Ioannes Petrus Maffejus Noster Lib. 1. Epistolarum ex Indiâ Epist. 1. quæ illic inscribitur, Ad Socios in Europam, cum in Nostro Exemplari PP. & FFr. Societatis Iesu Conimbricensibus inscribatur. Propter quam tamen diversitatem, exigui momenti, non fui novæ Interpretationis operam sumpturus. Verum ex collatione deprehendi sat multa in eâ Maffejanâ Editione non comparere, præsertim autem prætermisum locum insignem de gratiâ sufficienti, quam cum Hæresis Ianseniana nuper exorta rejiciat, interesse publicè putavi, demonstrari quid de illâ crediderit S. Franciscus Xaverius, cujus fidem tot ac tantis insignibus miraculis Deo placuit approbare. Ac quia periculum esse video ne damnatæ sectæ Partiarj meæ Interpretationi falsi calumniam intentent, verba ipsa Lusitanica prout Sancti Xaverij manu exarata in Autographo, unde meum exemplar exscriptum est, visuntur, hîc apponam. Sic igitur se habent: *E pois à todos Deos Nosso Signor da Graça sufficiente para ò servirrem, è gardarem se de peccar, esperamos em Sua Divina Magestade que no la dara. è porque todo nosso bem ou mal esta em usar bem ou mal de sua graça, confiamos muyto em os merecimentos da Santa Madre Igreja esposa de Christo Nosso Signor, è em special em os merecimentos de todos os da Companhia de Iesu, è de todos suos devotos e devotas, que nos abranjeraon tanto seus merecimentos, que viremos à usar bem da graça do Signor Deos.*

Hæc

Indiculus exegeticus .

Hæc ibi . quæ si quis cum meâ Interpretatione contulerit , fidem , spero equidem , ejus non requiret .

EPISTOLA IV. PP. Paulo , & Antonio Gomezio Soc. Iesu . pag. 391. Ex Archivio Goano .

EPISTOLA V. Joanni Bravio . p. 398. Ex Archivio Goano .

EPISTOLA VI. D. Petro de Sylva Præfecto Malacensi . pag. 404. Ex Archivio Goano . Quod in hac Epistola mentio fit Patris Domini Petri de Sylva : quodque Epist. III. Libri VII. Frater ejus nominatur ille Præfectus Vrbi Malacæ qui legationem Pereriæ Sinicam disjecit , ut ea omnia intelligantur , non erit abs re semel hîc admonere : Vascum Gamam , qui primus , à Rege Lusitaniæ Emmanuële Anno Christi 1497. cum navibus quatuor in Orientem missus , superato Bonæ spei Promontorio in Indiam pervenit , reduxque feliciter à Rege honoratus est titulo Comitis & dignitate Almirantis sive Præfecti supremi rei maritimæ , quibus vocabulis in hæc Epistola insignitur , quatuor reliquissæ Filios , quorum memoria extet . Primum Stephanum Gamam qui Prætor Indiæ fuit , succedens Garziæ Noroniæ morienti anno 1540 , ex Regis Ioannis III. Chirographo . Alterum Christophorum Gamam , qui missus in Æthiopiam Anno 1541. auxilio Abyssinis contra Saracenos , post duas insignes relatas de Gradaamete Saracenorum Rege victorias , ab eodem validis Turcarum auxilijs firmato victus , captus , & in odium Christianæ Fidei , eam constantissimè usque ad extremum spiritum profitens , crudelissimè trucidatus est . Tertium Petrum Gamam de Sylva dictum , ad quem est hæc Epistola . Quartum denique Alvarum Gamam , cognominatum , de Ataïda , qui S. Franci-

sco

Novarum Epist. S. Franc. Xaverij

scio Xaverio Sinas petenti obstitit.

EPISTOLA VII. P. Antonio Gomezio Soc. Iesu. p. 412.
Ex Archivio Goano.

EPISTOLA VIII. PP. Barzao, Gago, & Carvallio
Soc. Iesu. pag. 429. Ex Archivio Goano.

EPISTOLA IX. quibusdam Mercatoribus Lusitanis,
pag. 442. Hujus Exemplar ad me misit Amacao
P. Franciscus Xaverius Philippucius. Eandem in Lin-
guam Castellanam è Lusitanâ mutatam refert Matthias
de Peraltâ Calderon in Libro cui titulum fecit: *Apo-
stolus Indiarum*, &c. Editio Mexici Anno 1661. pro-
fitens se descripsisse ex Libri Peregrinationum Fernan-
dis Mendezij Pinti Capite c cviii.

EPISTOLA X. P. Paulo Herediae Soc. Iesu. pag. 431.
Hunc alibi etiam Antonium dictum reperio. Ex Ar-
chivio Goano.

EPISTOLA XI. S. Ignatio. pag. 444. Pars hujus ma-
nu S. Francisci Xaverij exarata servatur in Archivio Do-
mûs Professæ Romanæ, reliqua supplevi ex Apographo
è Lusitanâ misso.

EPISTOLA XII. P. Paulo Soc. Iesu. pag. 461. Ex Ar-
chivio Goano.

EPISTOLA XIII. P. Melchiori Nunnezio. pag. 464.
Ex Archivio Goano.

EPISTOLA XIV. cuidam è Soc. Iesu. pag. 471. Ali-
quod hujus excerptum dat Tursellinus Epist. III. Lib.
IV. Joanni Roderico inscriptum, & credo ad hunc ipsum
datam. Cæterum quia exemplar Goanum nomen id
non exprimit, plus sapere quam erat necesse non vo-
lui. Scribit ad me P. Philippucius, clarè se deprehen-
disse, compendiolum quoddam hujus Epistolæ ab ali-
quo

Indiculus exegeticus .

quo è nostris Romam missum , quod Tursellinus Latine verterit .

EPISTOLA XV. P. Simoni Roderico Soc. Iesu . p.482. Hujus Epistolæ Autographum Exemplar asservatur in Sacello Deiparæ Sacro in Collegio Conimbricensi Soc. Iesu , unde R.P. Nonius Da Cunha , qui id Sacellum magnificè ornavit , Apographum ad me misit . aliud ante ejus exemplum Vlyssipone acceperam .

EPISTOLA XVI. P. Melchiori Gonzalez Soc. Iesu . pag.484. Ex Archio Goano .

LIBER VI.

EPISTOLA I. P. Gaspari Barzæo . pag.492. Ex Archio Goano .

EPISTOLA II. Eidem . pag.501. Indidem .

EPISTOLA III. Eidem . pag.507. Indidem .

EPISTOLA IV. Eidem . pag.509. Indidem .

EPISTOLA V. Eidem . pag.510. Indidem . Extat ex parte apud Tursellinum Lib. VI. de vita S. Francisci Xaverij Cap. XIV. nos totam ex pleno Apographo damus . quod in eâ & in alijs quibusdam aliquoties S. Ignatium S. Xaverius vivens viventem beatum vocat , ex Archetypo clarissimè sumptum est ; ubi toties , *benaventurado* , ponitur. quæ vox, ut omnes Lusitanicæ linguæ periti norunt, alio quam Beati vocabulo reddi non potuit.

EPISTOLA VI. Eidem . pag.542. Indidem .

EPISTOLA VII. PP. Coll. Goani S. Iesu . p.545. Indidem .

EPISTOLA VIII. P. Gaspari Barzæo Soc. Iesu . p.548. Indidem .

EPI-

Novarum Epist. S. Franc. Xaverij

EPISTOLA IX. Eidem. pag. 563. Indidem.

EPISTOLA X. Eidem. pag. 575. Indidem.

EPISTOLA XI. Eidem. pag. 580. Indidem.

LIBER VII.

EPISTOLA I. P. Cypriano Soc. Iesu. pag. 594. Hanc repræsentat Turfelinus Lib. IV. titulo Epistolæ X, prout acceperat. qui enim misit, non describere curavit, sed super eo argumento quædam arbitrato suo scripsit. Archetypum hujus Epistolæ exemplum, quale à S. Xaverio missum est manu ejus subscriptum, pro sacra reliquia servatur in Ornatissimo Sacello Sanctissimæ Deiparæ dicato, in Collegio Conimbricensi Soc. Iesu. Vnde R. P. Nonius da Cunha qui sacram illam ædiculam & hac & multis alijs sacris Lipsanis ditavit, splendidissimeque decoravit, egregiâ humanitate Apographum fidelissimum curare & ad me mittere dignatus est. Id exacte congruit duobus alijs missis Goâ, quare tribus consentientibus testimonijs hæc mea hujus Epistolæ editio comprobatur.

EPISTOLA II. P. Gaspari Barzæo. pag. 601. Hujus Exemplum ad me misit Amacao Sinarum P. Philippus a se paulò prius quam Goâ solveret, ex Archetypo forte reperto descriptum, post multo jam ante ad me missas Epistolas cæteras in Goano Tabulario servatas.

EPISTOLA III. Eidem. pag. 604. Ex Archio Goano.

EPISTOLA IV. P. Ioanni de Beira Soc. Iesu. p. 607. Indidem.

EPI-

Indiculus exegeticus.

EPISTOLA V. P. Gaspari Barzæo Soc. Iesu. pag. 610. Indidem.

EPISTOLA VI. Ioanni Iaponi. pag. 613. Indidem.

EPISTOLA VII. Iacobo Pererix. pag. 616. Hanc ponit Turfellinus XII. Libri IV. sed mutilam qualem acceperat. Hic integra est ex Apographo Goâ misso.

EPISTOLA VIII. P. Perezio Soc. Iesu. pag. 623. Ex Archio Goano.

EPISTOLA IX. Iacobo Pererix. pag. 626. Et hujus exhibet aliquid Turfellinus. nos feliciores integram nacti, jucundius, ut sperare licet, legendam damus ex Apographo Goâ misso.

EPISTOLA X. PP. Fr. Perezio, & Antonio Heredia. pag. 631. Ex Archio Goano.

EPISTOLA XI. Iacobo Pererix. pag. 632. Hæc apud Turfellinum cum aliâ conflatur in unam. En ut in Apographo Goano distinguuntur.

EPISTOLA XII. P. Fr. Perezio Soc. Iesu. pag. 639. Ex Archio Goano.

EPISTOLA XIII. PP. Fr. Perezio & Gaspari Barzæo. pag. 647. Indidem.

LAVS DEO.